

Wymagania edukacyjne – „Biologia bez tajemnic” Klasa 7

Autorzy: Olivia Dycewicz, Julia Idziak, Kamila Narewska-Prella

Nauczyciel: Barbara Zasadzień

Numer dopuszczenia: 1169/3/2023

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
Uczeń					
I.	Hierarchiczna budowa organizmu. Skóra				
1.	Hierarchiczna budowa organizmu człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tkanki zwierzęce wymienia układy narządów tworzące organizm człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje tkankę zwierzęcą na schemacie / według opisu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy adaptacyjne tkanek do pełnienia określonych funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> obserwuje pod mikroskopem i rozpoznaje tkankę zwierzęcą
2.	Budowa i funkcje skóry	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy skóry 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje skóry wskazuje na modelu lub schemacie elementy budowy skóry 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę i funkcje poszczególnych elementów skóry 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek budowy elementów skóry z pełnionymi przez nie funkcjami wyjaśnia, w jaki sposób gruczoły potowe regulują temperaturę ciała człowieka
3.	Choroby i higiena skóry	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe choroby skóry (czerniak, grzybice skóry) wymienia zasady higieny skóry 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady profilaktyki chorób skóry uzasadnia konieczność wizyty u lekarza w przypadku zauważenia niepokojących zmian na skórze 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przykładowe choroby skóry (czerniak, grzybice skóry) wyjaśnia, w jaki sposób ochronić się przed czerniakiem i grzybicą skóry wymienia choroby pasożytnicze skóry (wszawica, świerzb) 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób można się zarazić chorobami pasożytniczymi skóry omawia zasady profilaktyki chorób pasożytniczych skóry
4.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3
II.	Układ ruchu				
1.	Układ ruchu. Budowa i funkcje szkieletu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia części układu ruchu, rozróżnia część czynną i część bierną 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze funkcje szkieletu wskazuje na modelu lub rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między częścią czynną a częścią bierną układu ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady części szkieletu i elementu, który ochrania

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
		Uczeń			
			części szkieletu człowieka	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje szkieletu kończyn z obręczami i szkieletu osiowego 	
2.	Budowa i funkcje szkieletu osiowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje szkieletu osiowego podaje nazwy elementów szkieletu osiowego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje szkieletu osiowego wskazuje na modelu lub schemacie elementy wchodzące w skład szkieletu osiowego 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między budową a funkcją szkieletu osiowego wymienia kości wchodzące w skład mózgowcazki i twarzoczaszki wymienia odcinki kręgosłupa 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje kręgi piersiowy i lędźwiowy charakteryzuje poszczególne odcinki kręgosłupa omawia budowę klatki piersiowej oraz przedstawia jej funkcje
3.	Szkielet kończyn i ich obręczy	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy obręczy podaje funkcje szkieletu obręczy i kończyn 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje połączenie kończyny ze szkieletem osiowym wskazuje na modelu lub schemacie elementy szkieletu kończyn i ich obręczy podaje nazwy elementów szkieletu kończyn oraz obręczy 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy model szkieletu ze schematów / modeli poszczególnych kości 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między budową kości kończyny górnej a jej funkcją
4.	Budowa kości	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę zewnętrzną i budowę wewnętrzną kości określa funkcje kości 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela rodzaje kości wskazuje na schemacie / planszy lub modelu różne rodzaje kości 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje tkanki chrzęstnej i tkanki kostnej, a także ich znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania kości 	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia budowę kości w kontekście pełnionej funkcji
5.	Praca mięśni szkieletowych	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy elementów budujących mięsień szkieletowy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy mięśnia szkieletowego na schemacie lub modelu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje pracę mięśni szkieletowych z uwzględnieniem skurczu i rozkurczu wykazuje znaczenie stawu dla wykonywania ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia współdziałanie układu szkieletowego i układu mięśniowego, czyli mięśni, ścięgien, kości i stawów, w wykonywaniu ruchów
6.	Choroby i higiena układu ruchu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby zapobiegania wadom postawy (profilaktyka) 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady schorzeń układu ruchu (skrzywienia kręgosłupa, płaskostopie, krzywica, osteoporoza) 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wpływ aktywności fizycznej na prawidłową budowę i funkcjonowanie układu ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ aktywności fizycznej na prawidłowy rozwój układu ruchu wyjaśnia zasady profilaktyki schorzeń układu ruchu
7.	Podsumowanie	wszystkie wymagania 1–6	wszystkie wymagania 1–6	wszystkie wymagania 1–6	wszystkie wymagania 1–6

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
		Uczeń			
	działu				
III.	Układ pokarmowy				
1.	Składniki pokarmowe: białka, cukry, tłuszcze	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki odżywcze podaje źródła pokarmowe białek, cukrów i tłuszczów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje znaczenia białek, cukrów i tłuszczów dla prawidłowego funkcjonowania organizmu różnicuje źródła białek oraz tłuszczów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje znaczenia białek, cukrów i tłuszczów przedstawia wpływ białek, cukrów i tłuszczów na prawidłowe funkcjonowanie organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wnioski z doświadczenia badającego obecność skrobi w wybranych produktach spożywczych
2.	Sole mineralne, witaminy i woda	<ul style="list-style-type: none"> podaje źródła pokarmowe soli mineralnych (magnezu, wapnia, żelaza) wymienia źródła pokarmowe witamin (A, D, K, C, B₆ i B₁₂) 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje znaczenia witamin (A, D, K, C, B₆ i B₁₂) i soli mineralnych (magnezu, wapnia, żelaza) dla prawidłowego funkcjonowania organizmu wymienia funkcje wody w organizmie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje znaczenia wybranych witamin i soli mineralnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> określa potrzebę suplementacji witaminowej w uzasadnionych przypadkach
3.	Budowa układu pokarmowego	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy budowy układu pokarmowego na schemacie / modelu / według opisu wskazuje rodzaje zębów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy układu pokarmowego określa znaczenie zębów w obróbce pokarmu wskazuje funkcje poszczególnych elementów układu pokarmowego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje poszczególnych elementów układu pokarmowego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wpływ budowy jelita cienkiego na proces wchłaniania pokarmu
4.	Trawienie pokarmu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia produkty trawienia białek, cukrów i tłuszczów podaje miejsca wchłaniania białek, cukrów i tłuszczów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę gruczołów trawiennych w procesie trawienia pokarmu wyjaśnia pojęcie trawienia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsca trawienia białek wskazuje miejsca trawienia cukrów wskazuje miejsca trawienia 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje proces emulgacji tłuszczów omawia doświadczenie wpływu enzymów śliny na trawienie

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
		Uczeń			
			pokarmu	tłuszczów opisuje działanie żółci	cukrów złożonych
5.	Choroby i higiena układu pokarmowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady prawidłowego odżywiania się wymienia wpływ czynników (płeć, wiek, aktywność fizyczna, stan zdrowia, rodzaj wykonywanej pracy) na potrzebną ilość spożywanego pokarmu podaje zasady profilaktyki wybranych chorób układu pokarmowego (zatrucie pokarmowe, próchnica, rak jelita grubego, WZW typu A, B, C) 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasady higieny układu pokarmowego wymienia zaburzenia związane z obniżeniem masy ciała wymienia objawy wybranych chorób układu pokarmowego (zatrucia pokarmowego, próchnicy, raka jelita grubego, WZW typu A, B, C) 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wartość BMI przez porównanie obliczonej wartości z przyjętymi normami omawia zasady dobierania produktów pokarmowych z uwzględnieniem talerza zdrowego żywienia lub piramidy zdrowego żywienia i stylu życia przedstawia rolę błonnika pokarmowego w prawidłowym funkcjonowaniu układu pokarmowego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje niewłaściwego odżywiania się omawia zaburzenia związane z obniżeniem masy ciała
6.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5
IV. Układ oddechowy					
1.	Budowa i funkcje układu oddechowego	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy budowy układu oddechowego na schemacie / modelu / według opisu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy układu oddechowego wskazuje funkcje poszczególnych elementów układu oddechowego omawia proces wydawania dźwięku 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje poszczególnych elementów układu oddechowego 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę nagłośni omawia budowę płuc
2.	Funkcja tlenu w organizmie	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję wymiany gazowej podaje definicję oddychania komórkowego wskazuje miejsca wymiany gazowej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia mechanizm wentylacji płuc wymienia substraty i produkty oddychania komórkowego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje proces wentylacji płuc wskazuje miejsce oddychania komórkowego podaje różnice między oddychaniem a wymianą gazową 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski na podstawie doświadczenia badającego obecność dwutlenku węgla oraz pary wodnej w wydychanym powietrzu omawia proces oddychania

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
		Uczeń			
					komórkowego <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ wysiłku fizycznego na częstość oddechu
3.	Choroby i higiena układu oddechowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady higieny układu oddechowego podaje przykłady chorób układu oddechowego (rak płuca, angina, gruźlica) wyjaśnia pojęcie profilaktyka 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje palenie czynne i palenie bierne wymienia negatywne skutki palenia papierosów oraz zanieczyszczeń powietrza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ palenia papierosów oraz zanieczyszczeń powietrza na układ oddechowy wymienia czynniki wywołujące raka płuca, anginę, gruźlicę 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybrane choroby układu oddechowego (rak płuca, angina, gruźlica)
4.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3
V.	Układ krążenia i odporność				
1.	Skład i funkcje krwi	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne składniki krwi (elementy morfotyczne, osocze) wymienia grupy krwi w układzie ABO oraz Rh wyjaśnia pojęcie transfuzji krwi 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje funkcje poszczególnych elementów krwi wyjaśnia proces aglutynacji wyjaśnia pojęcie antygen na podstawie tabeli wskazuje uniwersalnego dawcę i uniwersalnego biorcę krwi 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje poszczególnych składników krwi omawia zależność między dawcą a biorcą krwi względem czynnika Rh opisuje proces transfuzji krwi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zależność między dawcą a biorcą krwi w układzie ABO podaje konsekwencje nieprawidłowej transfuzji krwi
2.	Budowa układu krwionośnego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy układu krwionośnego wymienia rodzaje naczyń krwionośnych przedstawia funkcje układu krwionośnego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na schemacie / według opisu naczynia krwionośne 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje poszczególnych elementów układu krwionośnego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę zastawek w naczyniach krwionośnych
3.	Budowa i działanie serca	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje serce i określa jego położenie w ciele człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy serca (przedsionki i komory serca) 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy zastawek serca i wyjaśnia ich działanie opisuje kierunek przepływu krwi przez serce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcje przedsionków, komór, żył i tętnic opisuje elementy budowy serca: przedsionki, komory, zastawki,

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
		Uczeń			
				<ul style="list-style-type: none"> określa wpływ różnych czynników na pracę serca 	naczynia wieńcowe, z uwzględnieniem ich roli
4.	Przeptyw krwi przez ciało człowieka	<ul style="list-style-type: none"> opisuje na schemacie drogę krwi w ciele człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsca wymiany gazowej podczas krążenia krwi 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i przeprowadza doświadczenia związane z pomiarem tętna i ciśnienia krwi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia powiązanie układu oddechowego z układem krwionośnym wyjaśnia wymianę gazową w obiegu krwi
5.	Choroby i higiena układu krwionośnego	<ul style="list-style-type: none"> określa, że dieta i aktywność fizyczna mają wpływ na układ krwionośny 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady chorób krwi (anemia, białaczka) i układu krwionośnego (miażdżyca, nadciśnienie tętnicze, zawał serca) 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby profilaktyki wybranych chorób układu krążenia podaje wartości prawidłowego ciśnienia krwi przedstawia znaczenie aktywności fizycznej i prawidłowej diety we właściwym funkcjonowaniu układu krwionośnego wskazuje czynniki zwiększające i zmniejszające ryzyko zachorowania na choroby układu krwionośnego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady właściwej i niewłaściwej diety, wpływającej na zdrowie i choroby układu krążenia uzasadnia zależność między pracą serca a wysiłkiem fizycznym
6.	Budowa i działanie układu limfatycznego	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje układ limfatyczny jako część układu krążenia 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na schemacie narządy układu limfatycznego wymienia funkcje układu limfatycznego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę i funkcje narządów układu limfatycznego określa skład oraz funkcje limfy i płynu tkankowego 	<ul style="list-style-type: none"> określa zależności między układem krwionośnym a układem limfatycznym wskazuje na powiązania krwi, limfy i płynu tkankowego
7.	Działanie układu odpornościowego	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest odporność organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby nabywania odporności 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela odporność naturalną i sztuczną, bierną i czynną podaje przykłady odporności wrodzonej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje działanie surowicy i szczepionki oraz wskazuje różnicę między nimi podaje przykłady szczepień obowiązkowych i nieobowiązkowych oraz ocenia

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
Uczeń					
					ich znaczenie
8.	Zaburzenia pracy układu odpornościowego	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie transplantacja • wymienia alergię jako zaburzenie pracy układu odpornościowego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie przeszczepów narządów w sytuacji ratowania życia ludzkiego • wyjaśnia pojęcie alergii oraz tłumaczy reakcję układu odpornościowego na alergen 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest AIDS i wyjaśnia wpływ tej choroby na układ odpornościowy • wyjaśnia, na czym polega transplantacja 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady mechanizmów odporności skierowanej przeciwko konkretnemu antygenowi oraz przykłady mechanizmów, które działają ogólnie
9.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–8	wszystkie wymagania 1–8	wszystkie wymagania 1–8	wszystkie wymagania 1–8
VI.	Układ moczowy				
1.	Budowa i funkcje układu moczowego	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę procesu wydalania • wymienia substancje, które są wydalane z organizmu (mocznik, dwutlenek węgla, woda) • wymienia narządy biorące udział w wydalaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na schemacie elementy układu moczowego • wymienia funkcje układu moczowego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcje poszczególnych elementów układu moczowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest nefron
2.	Choroby i higiena układu moczowego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe choroby układu moczowego (zakażenia dróg moczowych, kamica nerkowa) • wymienia zasady higieny układu moczowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady profilaktyki chorób układu moczowego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane choroby układu moczowego (zakażenia dróg moczowych, kamica nerkowa) • uzasadnia konieczność badań okresowych moczu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje skład i parametry moczu na przykładzie wyników przykładowych badań moczu
3.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–2	wszystkie wymagania 1–2	wszystkie wymagania 1–2	wszystkie wymagania 1–2
VII.	Układ nerwowy				
1.	Budowa i podział układu nerwowego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia części budujące układ nerwowy • wymienia funkcje układu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na rysunku lub modelu elementy układu nerwowego • rozpoznaje na podstawie opisu, 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę układu nerwowego • omawia różnice między 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje funkcje elementów układu nerwowego

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
		Uczeń			
		nerwowego	schematu / rysunku lub pod mikroskopem tkankę nerwową	ośrodkowym układem nerwowym a obwodowym układem nerwowym omawia budowę i funkcję elementów komórki nerwowej	
2.	Działanie ośrodkowego układu nerwowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budujące ośrodkowy układ nerwowy wymienia elementy mózgowia wymienia funkcje ośrodkowego układu nerwowego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje mózgu wymienia funkcje mózdzku wymienia funkcje pnia mózgu wymienia funkcje rdzenia kręgowego wskazuje elementy budowy ośrodkowego układu nerwowego na modelu lub rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę i funkcje mózgowia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia płaty kory mózgowej wskazuje na schemacie lub modelu płaty kory mózgowej omawia funkcje płatów kory mózgowej
3.	Funkcjonowanie obwodowego układu nerwowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budujące obwodowy układ nerwowy wymienia funkcje obwodowego układu nerwowego wymienia rodzaje odruchów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na rysunku lub modelu elementy obwodowego układu nerwowego wymienia elementy łuku odruchowego wykonuje doświadczenie i obserwuje mechanizm działania odruchu kolanowego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady odruchów warunkowych i bezwarunkowych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje działanie łuku odruchowego wyjaśnia, na czym polega współdziałanie ośrodkowego układu nerwowego i obwodowego układu nerwowego
4.	Choroby i higiena układu nerwowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki stresu długotrwałego wyjaśnia, czym jest uzależnienie wymienia substancje psychoaktywne 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby radzenia sobie ze stresem wymienia skutki niedoboru snu wymienia zasady zdrowego zasypiania 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ stresu na organizm wyjaśnia, jakie jest znaczenie snu dla prawidłowego funkcjonowania układu nerwowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia negatywny wpływ substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, środków dopingujących, nikotyny i e-papierosów, dopalaczy) na funkcjonowanie układu nerwowego
5.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
Uczeń					
VIII.	Narządy zmysłów				
1.	Zmysły i ich narządy. Smak, węch, dotyk	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje umiejscowienie receptorów zmysłu smaku, węchu i dotyku 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są zmysły, receptory uzasadnia znaczenie ostrzegawczej roli zmysłów 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i przeprowadza doświadczenie sprawdzające gęstość rozmieszczenia receptorów w skórze różnych części ciała badania wrażliwość zmysłu smaku i węchu na podstawie instrukcji 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia rodzaje zmysłów z określeniem ich roli w życiu człowieka planuje doświadczenia lokalizujące receptory zmysłu węchu i smaku
2.	Powstawanie obrazu w oku	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy budowy oka 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia funkcje elementów budowy oka 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak powstaje obraz w oku 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje budowę oka i rolę jego części w procesie widzenia
3.	Działanie narządu słuchu i równowagi	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy budowy ucha 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje ucha uzasadnia konieczność higieny narządu słuchu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia funkcje elementów ucha w odbieraniu bodźców dźwiękowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa przebieg fali dźwiękowej w uchu i powstawanie wrażeń słuchowych analizuje budowę oraz rolę ucha wewnętrznego jako narządu słuchu i równowagi
4.	Choroby i higiena oka oraz ucha	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wady wzroku (krótkowzroczność, dalekowzroczność, astygmatyzm) definiuje, czym jest hałas 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady higieny narządu wzroku wymienia dźwięki szkodliwe dla uszu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny powstawania wad wzroku (krótkowzroczność, dalekowzroczność, astygmatyzm) 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposoby korygowania wad wzroku (krótkowzroczność, dalekowzroczność)
5.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4
IX.	Układ hormonalny				
1.	Budowa i funkcjonowanie układu hormonalnego	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest gruczoł dokrewny, hormon 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia gruczoły dokrewnne (przysadka mózgowa, tarczycza, trzustka, nadnercza, jądra i jajniki) i wskazuje ich lokalizację w organizmie człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie hormonów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę hormonów jako chemicznych przekaźników
2.	Rola wybranych gruczołów układu	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia ogólnie rolę gruczołów dokrewnych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy hormonów i podaje, przez które gruczoły 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę wybranych gruczołów dokrewnych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia hormony płciowe i określa ich znaczenie

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
		Uczeń			
	hormonalnego		dokrewne są wydzielane		
3.	Zaburzenia pracy układu hormonalnego	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje ogólne skutki stosowania preparatów i leków hormonalnych bez konsultacji z lekarzem 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie terapii hormonalnej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na specyfikę terapii hormonalnej i konieczność precyzyjnego podawania leków hormonalnych zgodnie z zaleceniami lekarskimi 	<ul style="list-style-type: none"> określa skutki nieprawidłowego wydzielania hormonów przez gruczoły dokrewne
4.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4
X.	Układ rozrodczy				
1.	Męski układ rozrodczy	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest rozmnażanie płciowe określa rolę męskiego układu rozrodczego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia narządy męskiego układu rozrodczego i wskazuje ich lokalizację na schemacie 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela i wskazuje na schemacie zewnętrzne i wewnętrzne męskie narządy płciowe 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę męskich zewnętrznych i wewnętrznych narządów płciowych
2.	Żeński układ rozrodczy	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę żeńskiego układu rozrodczego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia narządy żeńskiego układu rozrodczego i wskazuje ich lokalizację na schemacie 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela i wskazuje na schemacie zewnętrzne i wewnętrzne żeńskie narządy płciowe 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę żeńskich zewnętrznych i wewnętrznych narządów płciowych
3.	Cykl miesięczkowy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy cyklu miesięczkowego kobiety 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia hormony związane z cyklem miesięczkowym 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje etapy cyklu miesięczkowego kobiety 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję hormonów związanych z cyklem miesięczkowym określa rolę cyklu miesięczkowego kobiety i wskazuje dni płodne na podstawie schematycznego cyklu miesięczkowego
4.	Choroby i higiena układu rozrodczego	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie choroby przenoszone drogą płciową 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe zasady higieny układu rozrodczego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podstawowe zasady higieny układu rozrodczego przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową
5.	Rozwój od poczęcia do narodzin	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: zygota, zarodek i płód 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwoju przedurodzeniowego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie i przebieg zapłodnienia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje etapy rozwoju przedurodzeniowego człowieka

Nr	Temat	Wymagania			
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
Uczeń					
		<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie zapłodnienie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki wpływające negatywnie na ciążę 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia pojęcia: zygota, zarodek i płód 	
6.	Od narodzin do starości	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie dojrzewania człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwoju człowieka od narodzin do śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia dojrzewanie jako etap rozwoju człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje etapy rozwoju człowieka od narodzin do śmierci
7.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7
XI. Homeostaza					
1.	Organizm jako całość	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zdrowie jako stan równowagi środowiska wewnętrznego organizmu oraz choroby jako zaburzenia homeostazy 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie zdrowia definiuje pojęcie choroby 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego nie należy bez wyraźnej potrzeby przyjmować leków ogólnodostępnych i suplementów 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje informacje dołączane do leków
2.	Parametry życiowe zdrowego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia układ narządów, który kontroluje utrzymanie równowagi wewnętrznej organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia reakcje organizmu związane z niską temperaturą ciała wymienia reakcję organizmu związane z wysoką temperaturą ciała wymienia reakcje organizmu związane z niedoborem wody wymienia reakcje organizmu związane z nadmiarem wody wymienia reakcje organizmu na za niskie stężenie glukozy we krwi wymienia reakcje organizmu na za wysokie stężenie glukozy we krwi 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę układu nerwowego w utrzymaniu homeostazy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje współdziałanie poszczególnych układów narządów w utrzymaniu ilości wody w organizmie na określonym poziomie analizuje współdziałanie poszczególnych układów narządów w utrzymaniu poziomu glukozy we krwi na określonym poziomie analizuje współdziałanie poszczególnych układów narządów w utrzymaniu temperatury ciała na określonym poziomie
3.	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania 1–2	wszystkie wymagania 1–2	wszystkie wymagania 1–2	wszystkie wymagania 1–2

